

Otevřená data ČHMÚ a souvislosti

Petra Brodáková

Konference Inspirujme se 2024, Štrbské Pleso, 20. listopad 2024

Příspěvková organizace ČHMÚ

„Základní účel příspěvkové organizace Český hydrometeorologický ústav je vykonávat funkci ústředního státního ústavu České republiky pro obory kvalita ovzduší, hydrologie, jakost vody, klimatologie a meteorologie, jako objektivní odborné služby poskytované přednostně pro státní správu.“ – viz zřizovací listina ČHMÚ, <https://www.chmi.cz/o-nas/zakladni-dokumenty>

- Primární a nejrozsáhlejší činností ČHMÚ je **poskytování veřejné služby**,
tj. poskytování dat, informací, produktů a služeb pro veřejný sektor,
např. pro krizové řízení, civilní ochranu, ochranu životů a majetku, ochranu infrastruktur,
ochranu životního prostředí a přírody.
- ČHMÚ je **státní příspěvkovou organizací**, která je povinna generovat příjmy,
a proto také **poskytuje komerčně cílené produkty a služby zákazníkům**.
- ČHMÚ je **prvek kritické infrastruktury a kritické informační infrastruktury**.

Uživatelé dat, produktů a služeb ČHMÚ

- Veřejnost, veřejný sektor.
- Subjekty zabývající se vědou a výzkumem a výukou.
- Mezinárodní organizace a jejich členské státy.
- Národní meteorologické a hydrologické služby a organizace zabývající se kvalitou venkovního ovzduší prostřednictvím mezinárodních organizací nebo na základě bilaterálních dohod.
- Subjekty, jejichž předmětem činnosti je šíření informací.
- Subjekty z různých hospodářských sektorů, jejichž oblast zájmu je ovlivňována meteorologickými, klimatickými či hydrologickými vlivy nebo kvalitou venkovního ovzduší.
- Subjekty, které poskytují služby v těchto oblastech.

Nezanedbatelná část uživatelů využívá data, produkty a služby ČHMÚ k ochraně svých zájmů a ke generování svých příjmů.

Datové soubory s vysokou hodnotou (HVD)

Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1024 ze dne 20. června 2019 o otevřených datech a opakovaném použití informací veřejného sektoru

Prováděcí nařízení Komise (EU) 2023/138 ze dne 21. prosince 2022, kterým se stanoví seznam konkrétních datových souborů s vysokou hodnotou a opatření pro jejich zveřejnění a opakované použití

- ✓ Klimatologická data,
- ✓ data z meteorologických radarů Brdy-Praha a Skalky u Protivanova,
- ✓ výstupy z numerického modelu ALADIN,
- ✓ výstrahy,
- ✓ aktuální měřená hydrologická data
- ✓ data kvality ovzduší dle směrnice Inspire

na <https://opendata.chmi.cz> ve strojově čitelných formátech doprovázená jejich popisem,
geoprostorová data na [Národním geoportálu INSPIRE](#).

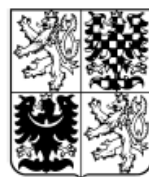
- ✓ Metadata všech otevřených datových sad ČHMÚ jsou v [Národním katalogu otevřených dat \(NKOD\)](#).

Výzva pro ČHMÚ – splnit požadavek publikace HVD dat k 9.7.2024

- Stav k 1.4.2024
 - ✓ neměli jsme LKOD,
 - ✓ datové sady a metadata pouze dle směrnice Inspire,
 - ✓ bez veřejného úložiště
- Stav k 9.6.2024
 - ✓ díky vstřícnosti odd. geoinformatiky CENIA využíváme LKOD MICKY, registrovaný na [Národním katalogu otevřených dat \(NKOD\)](#)
 - ✓ v NKOD publikováno 54 datových sad
- Stav k 18.11.2024
 - ✓ v NKOD publikováno 74 datových sad,
 - 11 kategorií HVD (66 datových sad)
 - ✓ finalizuje se zadávací dokumentace na LKOD

Zákon o veřejné hydrometeorologické službě

- Příprava zahájena v návaznosti na Usnesení Bezpečnostní rady státu č. 10 ze dne 18. 6. **2012**.
- Vláda dne 12. 10. **2020** schválila věcný záměr zákona.
- Paragrafové znění v roce 2024 schváleno vládou, Parlamentem a prezidentem, **12. 9. 2024 zveřejněn ve sbírce zákonů**
- ✓ **Zákon č. 262/2024 Sb.** - Zákon o veřejné hydrometeorologické službě a o změně zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů, (**zákon o veřejné hydrometeorologické službě**),
- ✓ **nabývá účinnosti dnem 1. 1. 2025,**
- ✓ nahradí zřizovací listinu.

Sbírka zákonů a mezinárodních smluv

ČESKÁ REPUBLIKA

Výkon veřejné hydrometeorologické služby

- a) zřizování a zajištění provozu a údržby monitorovacích sítí veřejné hydrometeorologické služby,
- b) pořizování, shromažďování, zpracovávání a poskytování hydrometeorologických údajů a ověřených hydrometeorologických údajů,
- c) tvorbu a poskytování standardizovaných hydrometeorologických produktů a poskytování standardizovaných hydrometeorologických služeb,
- d) spolupráci při přípravě na mimořádné události nebo krizové situace a při jejich řešení a pro účely obrany státu podle § 7 odst. 1 až 3,
- e) **zpřístupnění a uložení hydrometeorologických údajů, ověřených hydrometeorologických údajů a standardizovaných hydrometeorologických produktů** prostřednictvím Databáze, zajištění funkčnosti a provozu, údržby a inovace Databáze a souvisejících technologií, systémů a přístrojového vybavení a
- f) vyhledávání nebo odvolávání hydrometeorologických výstrah.

Národní databáze hydrometeorologických údajů a produktů

Nově zřízena tímto zákonem

- ✓ **obsahuje** hydrometeorologické údaje, ověřené hydrometeorologické údaje a standardizované hydrometeorologické produkty;
- ✓ technické **parametry** a další určující prvky a provozní parametry fungování Databáze **stanoví ministerstvo vyhláškou**, pokud nejsou stanoveny přímo použitelným předpisem Evropské unie upravujícím seznam konkrétních datových souborů s vysokou hodnotou a opatření pro jejich zveřejnění a opakované použití;
- ✓ **obsah je veřejně přístupný způsobem umožňujícím dálkový přístup jako otevřená data** podle zákona o právu na informace o životním prostředí nebo podle zákona o svobodném přístupu k informacím.

Souvislosti

ČHMÚ zůstává státní příspěvkovou organizací, která je povinna rovněž generovat příjmy.

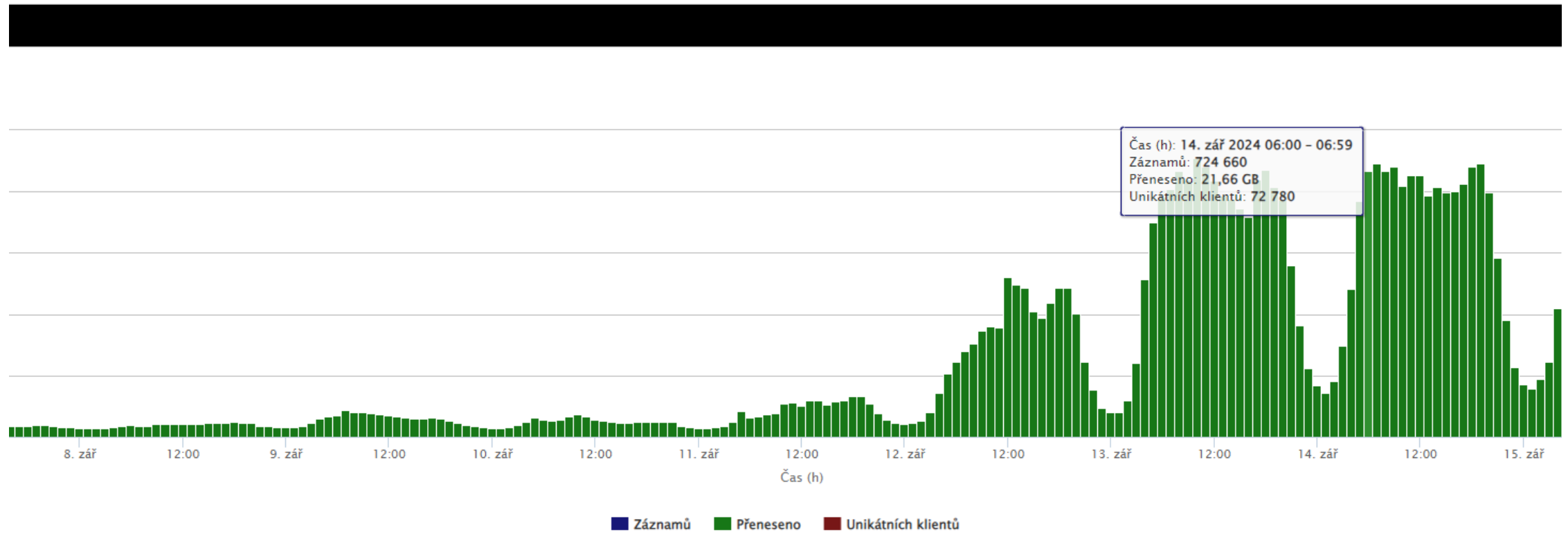
- ✓ ČHMÚ **nezpřístupňuje** prostřednictvím Databáze ani jinak podle zákona o právu na informace o životním prostředí nebo neposkytuje podle zákona o svobodném přístupu k informacím hydrometeorologické **údaje**, ověřené hydrometeorologické údaje, hydrometeorologické **produkty** nebo standardizované hydrometeorologické produkty **vzniklé mimo výkon veřejné hydrometeorologické služby**.
- ✓ **Zpřístupněním otevřených dat se nic nemění na smluvním poskytování služeb a produktů.** Služby na míru, studie, posudky, specializované produkty apod. ČHMÚ poskytuje a bude poskytovat i nadále za úplatu. Totéž se týká i jiných dat než jsou zveřejněna v Datábázi.
- ✓ Otevřená data legislativně **nemají definované SLA** (Service-level agreement). Tj. mezi ČHMÚ a subjekty, které otevřená data ČHMÚ využívají, nevzniká žádná smlouva upravující úroveň této služby.
- ✓ **Součástí zveřejnění otevřených dat není podpora uživatelů.**
- ✓ ČHMÚ prioritně zajišťuje služby pro veřejnou správu, složky integrovaného záchranného systému apod. **Při řešení technických problémů postupuje podle definovaných priorit.**

Povodně 11.9.-15.9.2024 a distribuce informací a dat ČHMÚ

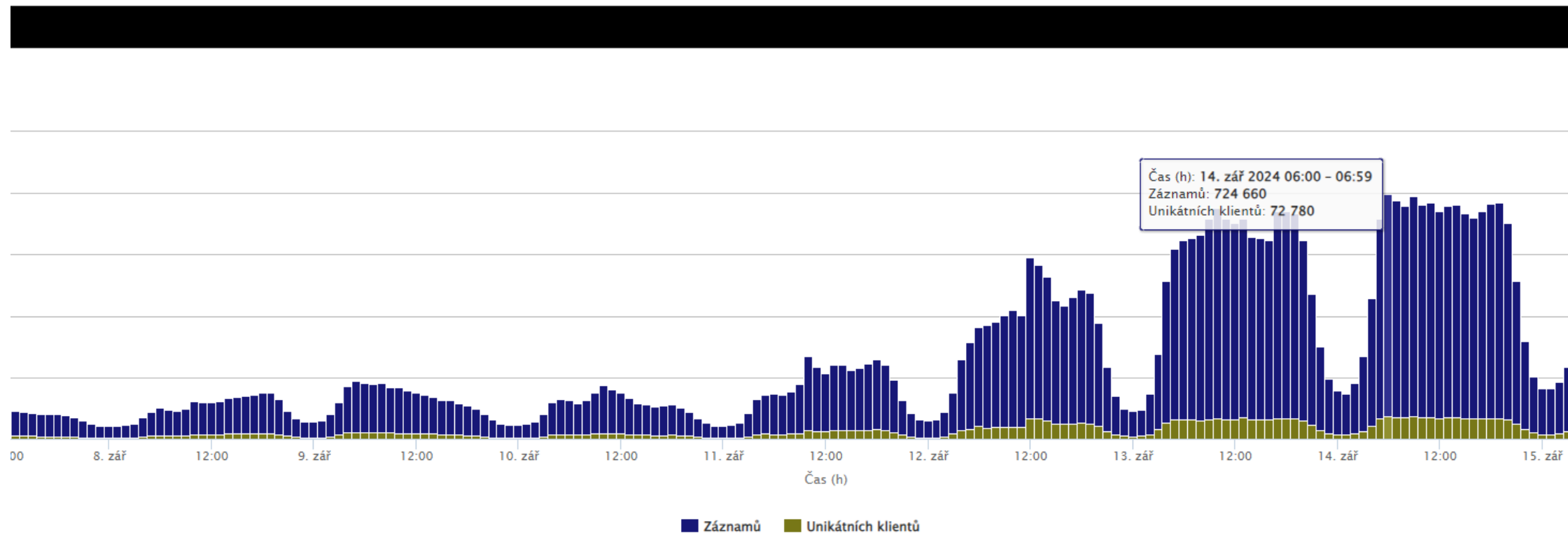
- ✓ Prioritně byly zajišťovány informace pro složky integrovaného záchranného systému. Probíhají pravidelné cvičení mimořádných situací v rámci IZS.
- ✓ Nutnost rozložení zdrojů informací pro veřejnost z důvodu rozložení zátěže a udržení funkční infrastruktury:
 - **Aplikace pro zasílání výstražných SMS** - aplikace určená pro starosty a krizové řízení obcí umožňuje bezplatnou registraci pro zasílání výstražných SMS při výskytu bouřek, významných srážek či povodní ohrožujících dané ORP na zadané telefonní číslo.
 - **Výstražné informace pro obce a jejich obyvatele** - výstrahy jsou distribuovány na weby a mobilní aplikace obcí a měst prostřednictvím dodavatelů jejich webů a mob.aplikací např. www.municipolis.cz , www.igalileo.cz
 - **Mobilní aplikace ČHMÚ**
 - **Webové stránky ČHMÚ** <https://www.chmi.cz/> [HPPS POV aktuální měření](#)
 - Spolupráce se spol. seznam.cz – přebírání informací z <https://opendata.chmi.cz/> a směřování čtenářů na [HPPS POV aktuální měření](#), Mapa záplavových území <https://arcg.is/iqLfP>
 - **Sociální sítě ČHMÚ**
 - Facebook [@chmi.cz](#) ,
 - na **síti X** komunikujeme na účtu [@CHMUCHMI](#); výstrahy před nebezpečnými hydrometeorologickými jevy speciální účet [@výstrahy](#); účet [@CHMU_hydrologie](#) automaticky publikuje tweety přímo z vodoměrných stanic při vzestupu/poklesu nad/pod úroveň stupňů povodňové aktivity ve sledovaných profilech.

Přístup k Open datům ČHMÚ během povodní 11.9.-15.9.2024

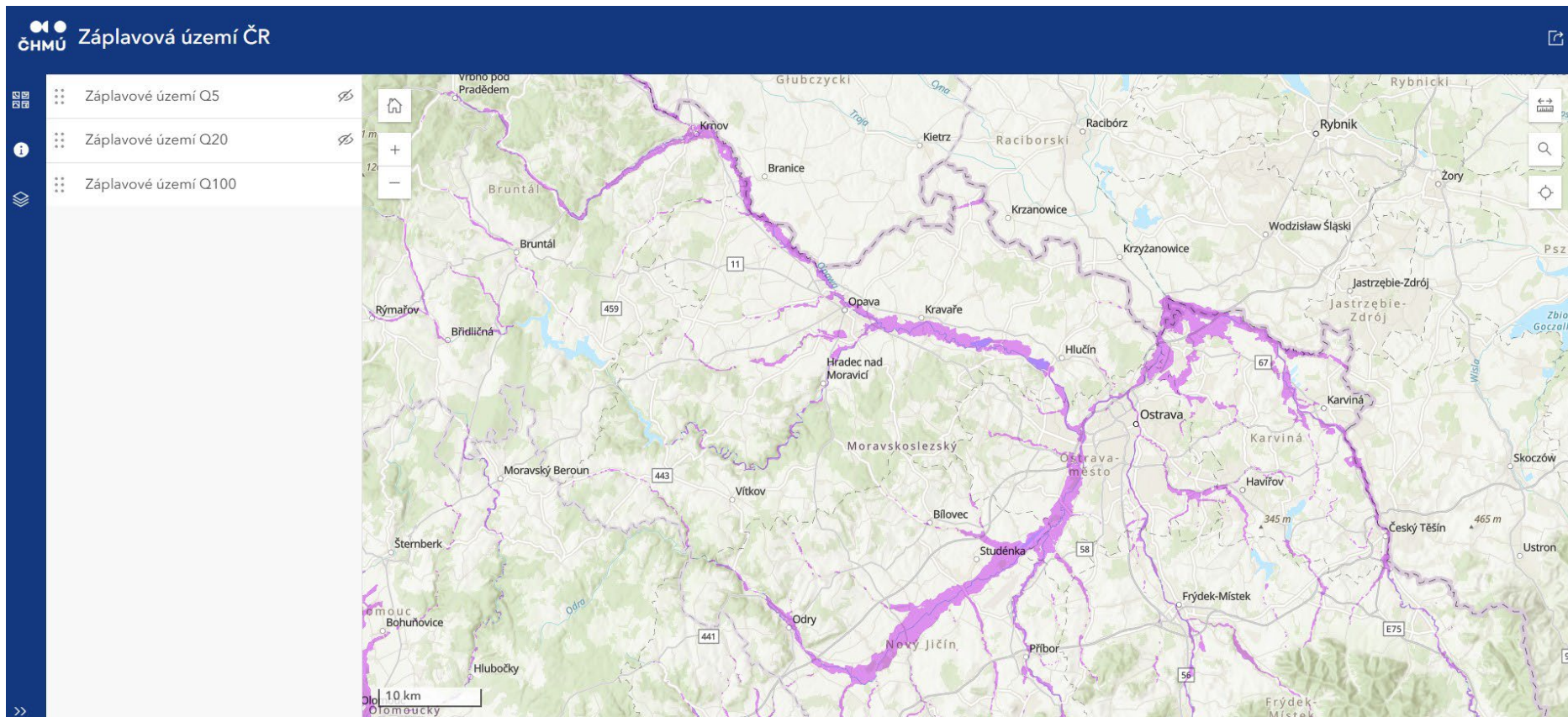

Přístup k Open datům ČHMÚ během povodní 11.9.-15.9.2024

Využití OD během povodní 9/2024

Nová mapová aplikace Záplavová území ČR

Na základě Open dat VÚV byla vytvořena mapová aplikace, která byla využívána samosprávami při rozhodování mimo jiné o evakuaci obyvatel.

Využití mapové aplikace Záplavová území ČR

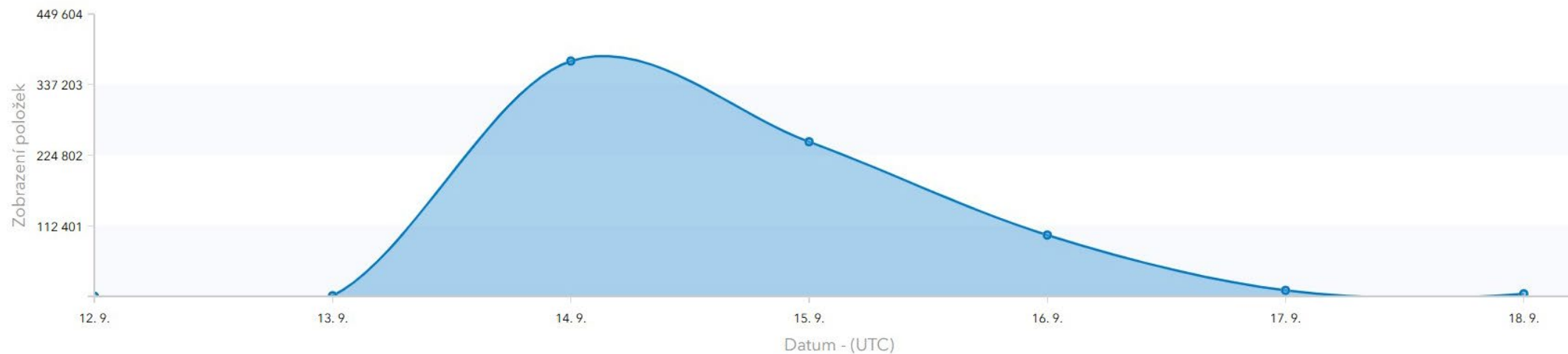
Zobrazení položek za toto období

732 667

Prům. počet zobrazení položek za den

146 533,40

Časové řady užití

Aplikace byla spuštěna 13.9.2024 na adrese <https://arcg.is/iqLfp>

Děkuji za pozornost

www.chmi.cz

Český
hydrometeorologický
ústav